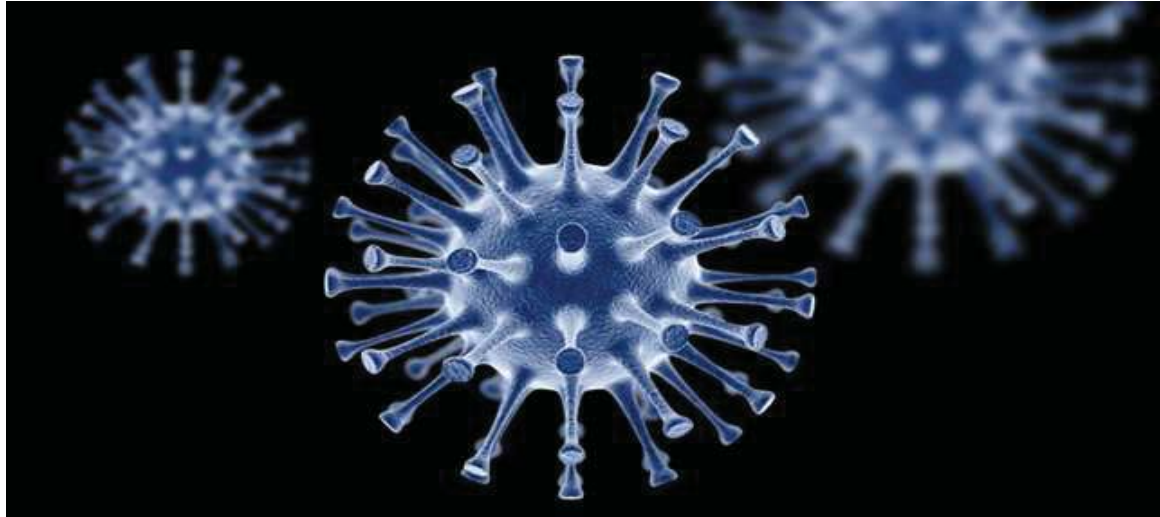

Infeksjonstesting av blodgivere

 Abid Lohn 15.10.18

UiO Universitetet i Oslo

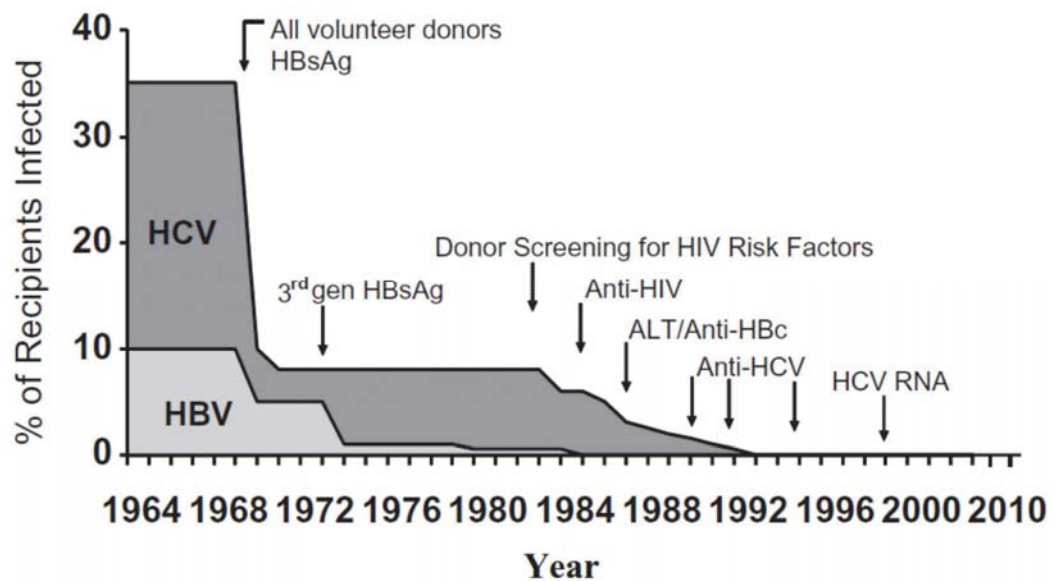
Fast partner, men ikke et fast monogam forhold

Innhold

- Historikk
- Infeksjonstester
- Oppfølging av ikke negative testresultat
- Emerging pathogens

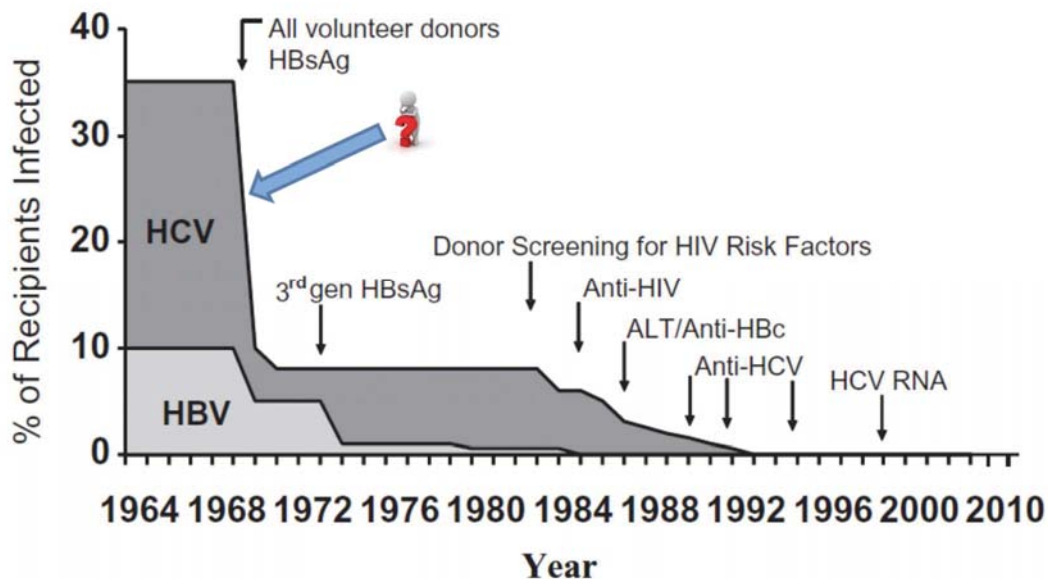
Historikk

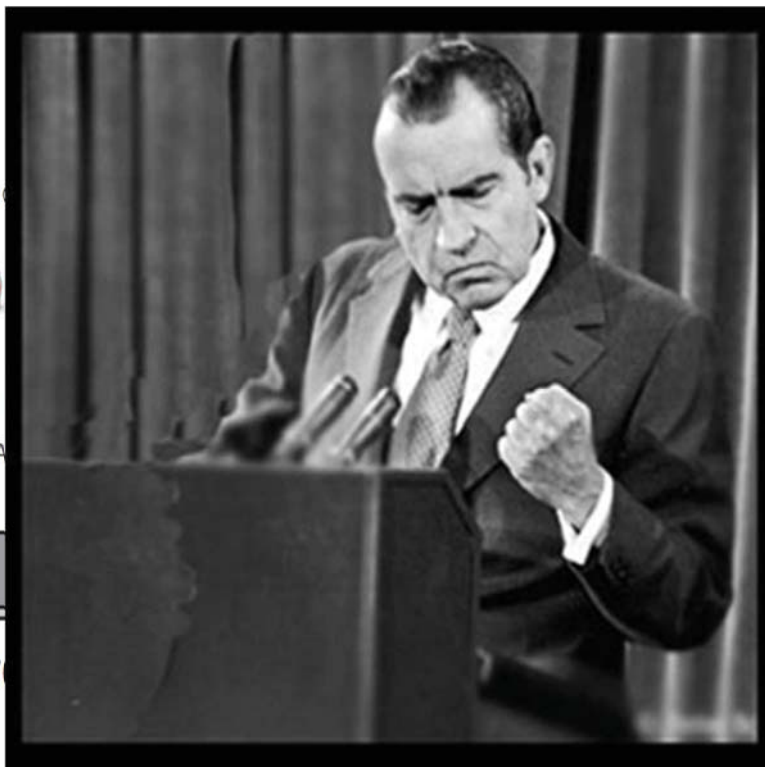
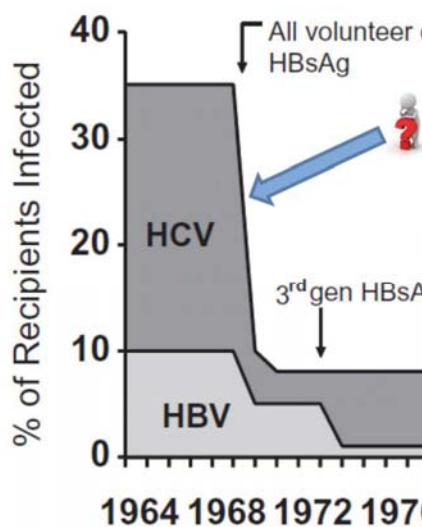
Herbert A. Perkins et al. Transfusion-associated infections: 50 years of relentless challenges and remarkable progress. *Transfusion* 2010;50:2080-2099.

Historikk

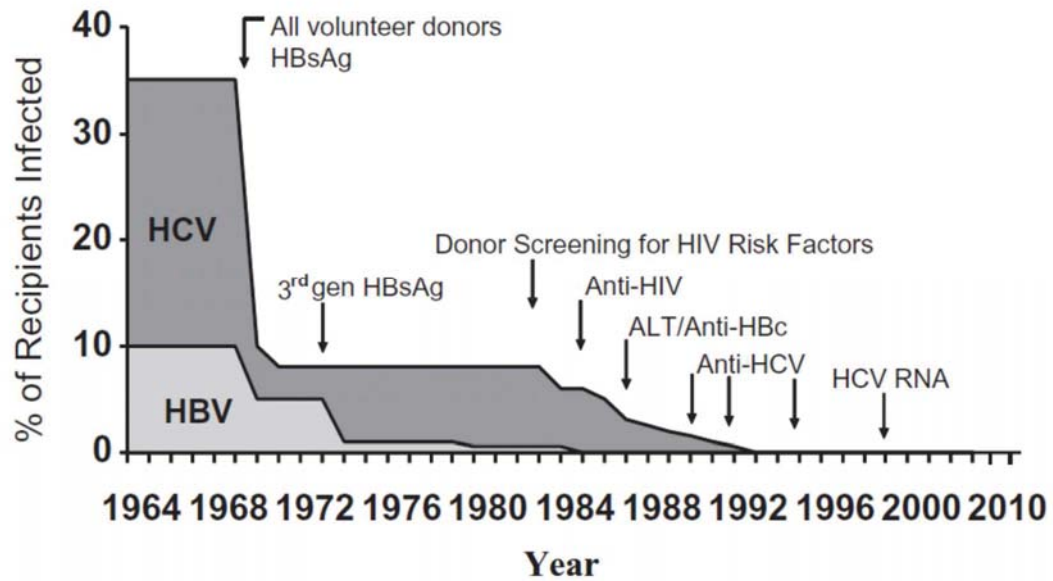
Herbert A. Perkins et al. Transfusion-associated infections: 50 years of relentless challenges and remarkable progress. *Transfusion* 2010;50:2080-2099.

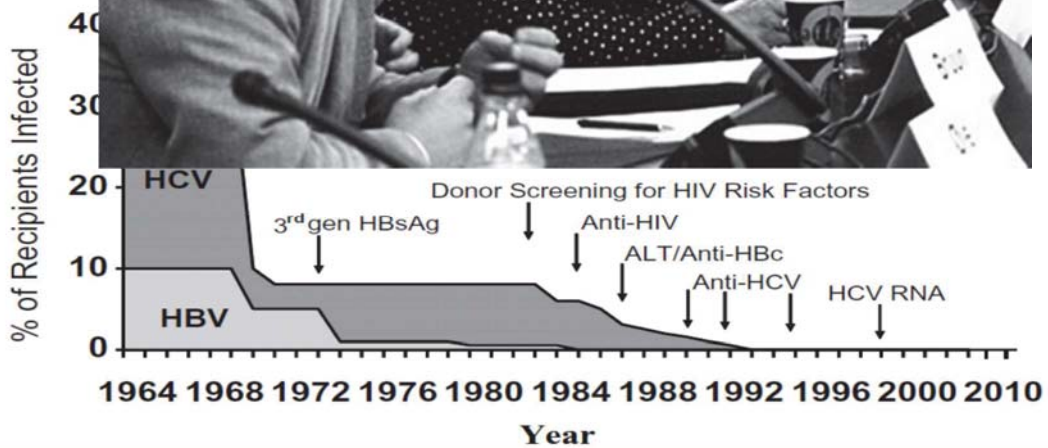
Herbert A. Perkins et al. Transfusion-associated infections: 50 years of relentless challenges and remarkable progress. *Transfusion* 2010;50:2080-2099.

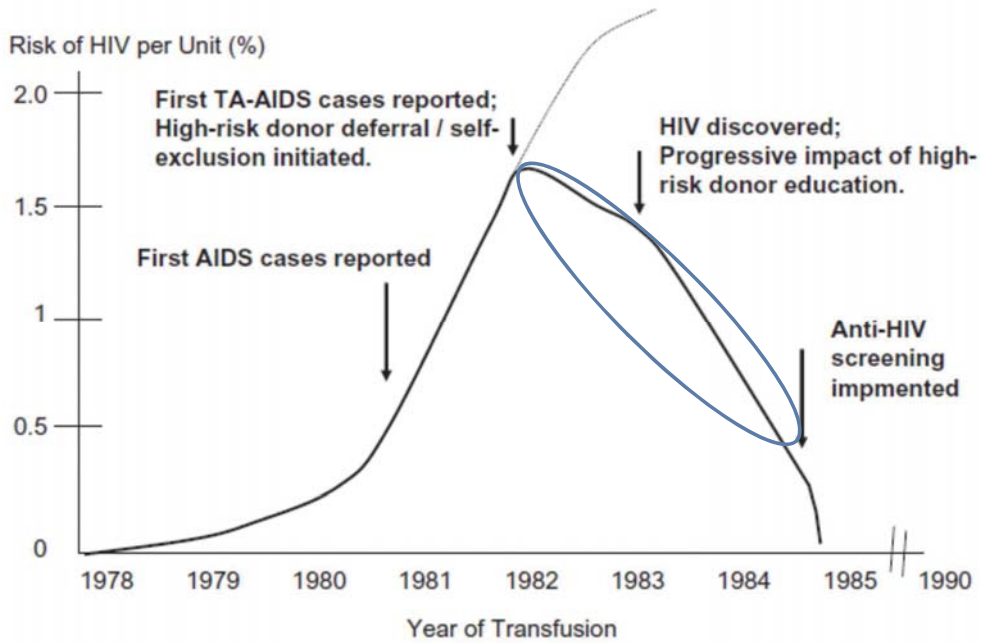
Historikk

Herbert A. Perkins et al. Transfusion-associated infections: 50 years of relentless challenges and remarkable progress. *Transfusin* 2010;50:2080-2099.

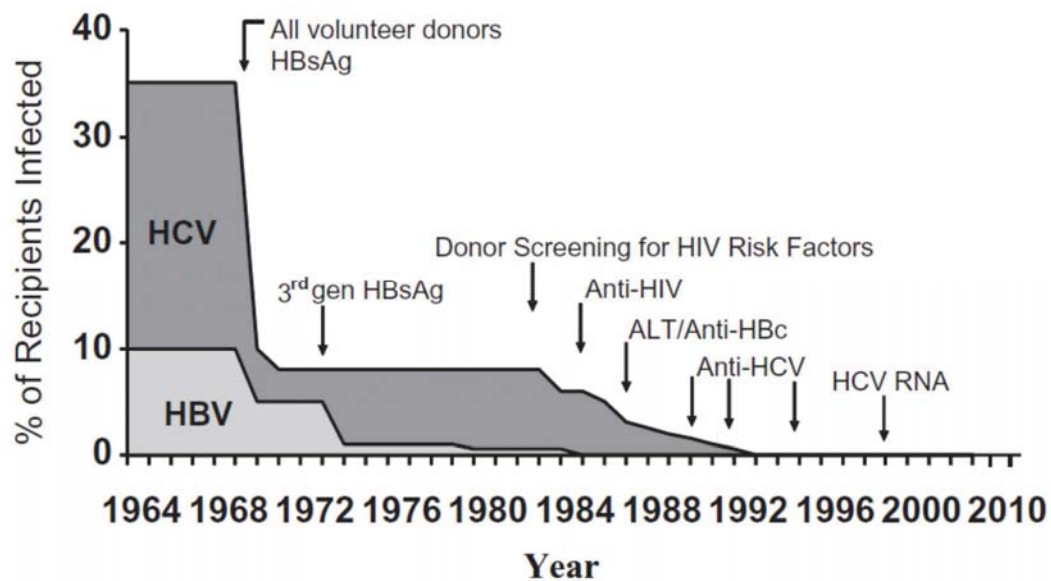
Historikk - HIV

Herbert A. Perkins et al. *Transfusion-associated infections: 50 years of relentless challenges and remarkable progress. Transfusion* 2010;50:2080-2099.

Historikk

Herbert A. Perkins et al. *Transfusion-associated infections: 50 years of relentless challenges and remarkable progress. Transfusin* 2010;50:2080-2099.

	Infeksjonsserologiske tester	Tilleggs analyser
Nyregistrering/ førstegangs registrering	Humant immunsviktvirus 1 og 2 antigen/antistoff (HIV-1/2 Ag/As) Hepatitt B virus s-antigen (HBsAg) Hepatitt C virus antistoff (anti-HCV) Hepatitt B virus core-antistoff (anti-HBc) Treponema Pallidum antistoff (Syfilis antistoff)	HTLV I og II hvis giveren er født eller oppvokst (>6 måneders opphold i løpet av de første 5 leveår) i land hvor disse virus forekommer endemisk. Chagas sykdom (Trypanosoma Cruzi), dersom giver eller mor til giver er født i et land med forekomst av Chagas sykdom. Malaria Dersom giver har hatt opphold i et land med forekomst av malaria
Blodgivning	Humant immunsviktvirus 1 og 2 antigen/antistoff (HIV-1/2 Ag/As) Hepatitt B virus s-antigen (HBsAg) Hepatitt C virus antistoff (Anti-HCV)	>6 mnd. siden forrige blodgivning skal det i tillegg tas: Hepatitt B virus core-antistoff (anti-HBc) Treponema Pallidum antistoff (Syfilis antistoff). Malaria, dersom giver har hatt opphold i et land med forekomst av malaria.

Alle testene må være konkludert negative før blodet frigis.

Ref. veileder for transfusjonstjenesten i Norge

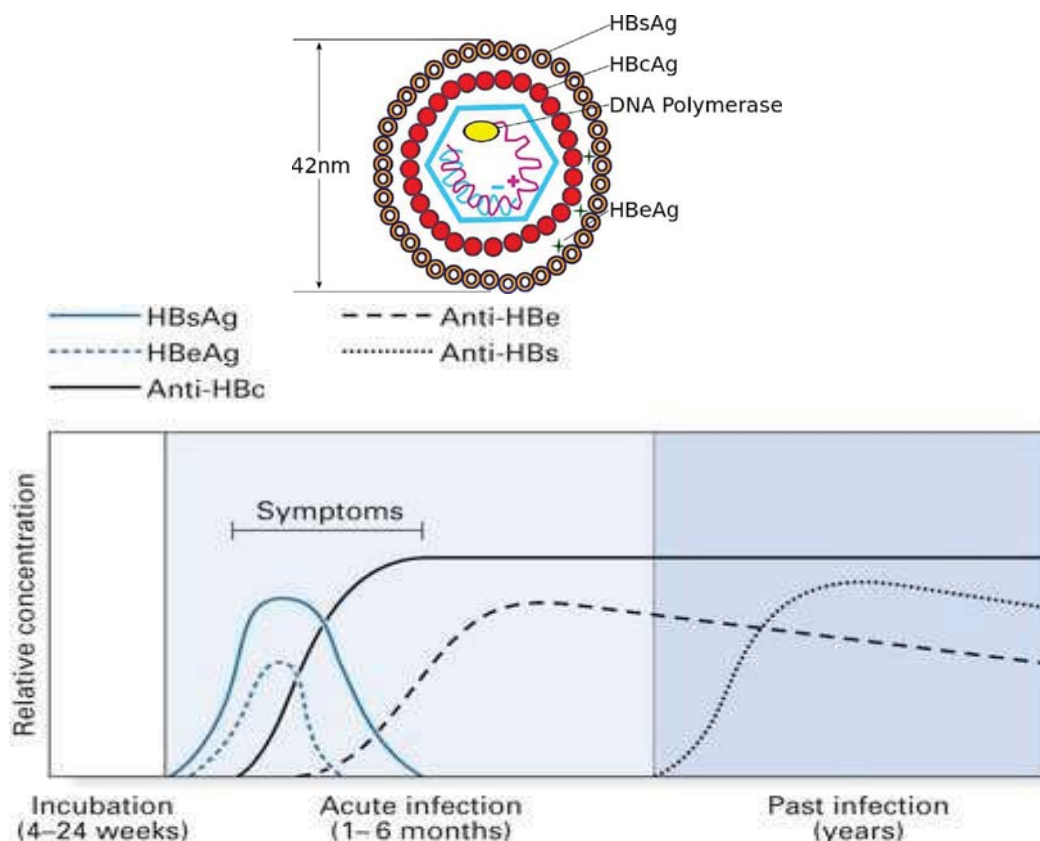

Definisjoner

- **Primærundersøkelse:** Første gang undersøkelse av prøven.
- **Retest:** Ny undersøkelse av prøven i duplikat med samme metode. Skal alltid utføres når primærundersøkelsen gir et ikke-negativt testresultat.
- **Supplerende undersøkelser:** Tilleggsundersøkelser med henblikk på å bekrefte/avkrefte spesifisitet av ikke-negativt resultat av primærttest eller belyse smitte/immunstatus. Tilleggsundersøkelser kan innbefatte testing av samme parameter med annen metode (alternativ test eller konfirmasjonstest), eller testing av andre parametre for samme smittestoff.
- **Kontrollprøve (oppfølgingsprøve) :** Oppfølgingsprøve i forbindelse med et ikke-negativt testresultat. Prøven er tatt som en ekstraprøve, ikke i tilknytning til blodgivning.

- **Negativt prøveresultat:** Testresultat som er negativt ifølge fastsatte kriterier.
- **Positivt prøveresultat:** Testresultat som er bekreftet positivt ved supplerende/konfirmerende tester..
- **Inkonklusivt prøveresultat:** Testresultat som ikke tilfredsstiller kriteriene for negativt testresultat, og heller ikke kriteriene for positivt testresultat.
- **Ikke-negativt prøveresultat:** Testresultat som ikke tilfredsstiller kriterier for negativt resultat.
- **Uspesifikt prøveresultat:** Testresultat som ikke tilfredsstiller kriteriene for negativt testresultat, men der man på bakgrunn av supplerende tester og oppfølgingsprøver har avkreftet spesifikk reaktivitet i primærttest. Tidligere eller aktuell infeksjon anses utelukket, men testresultatet er ikke negativt.

Hepatitt B

HBsAg

- **Primær undersøkelse:** Ved reaktivt (ikke negativt) resultat for HBsAg undersøkes prøven for anti-HBc.
- **Supplerende tester:** Aktuelle supplerende tester kan være HBsAg nøytralisasjon, anti-HBs, HBeAg, anti-HBe, anti-HBc IgM eller HBV DNA PCR, avhengig av problemstillingen.

Anti-HBc

- **Primær undersøkelse:** Ved reaktivt (ikke negativt) resultat for anti-HBc, undersøkes prøven med alternativ anti-HBc og anti-HBs test.
- **Supplerende tester:** Supplerende tester kan være HBeAg og anti-HBe, ev. HBV DNA PCR avhengig av øvrige resultater.

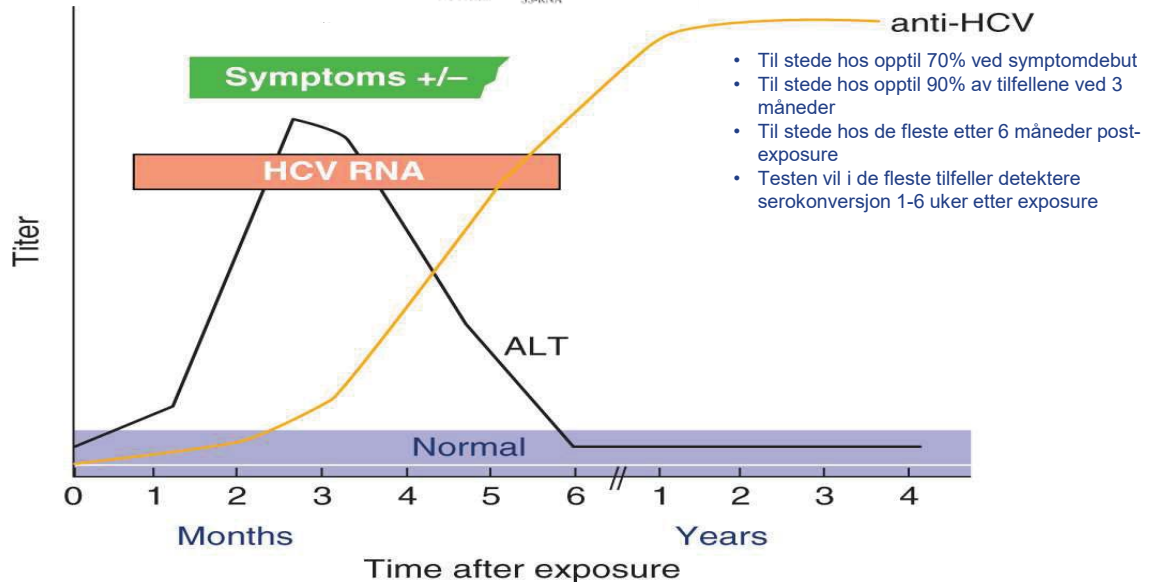
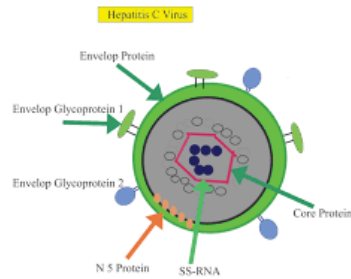

Typical Interpretation of Serologic Test Results for Hepatitis B Infection

HBsAg	Total Anti-HBc	IgM Anti-HBc	Anti-HBs	Interpretation
-	-	-	-	Never infected
+/-	-	-	-	Early acute infection; transient (up to 18 days) after vaccination
+	+	+	-	Acute infection
-	+	+	+/-	Acute resolving infection
-	+	-	+	Recovered from past infection and immune
+	+	-	-	Chronic infection
-	-	-	+	Immune if concentration is ≥ 10 mIU/mL after vaccine series completion; passive transfer after hepatitis B immune globulin administration

Ref: Chou R, Dana T, Bougatsos C, et al. Screening for Hepatitis B Virus Infection in Nonpregnant Adolescents and Adults: Systematic Review to Update the 2004 U.S. Preventive Services Task Force Recommendation. Evidence Syntheses, No. 110.

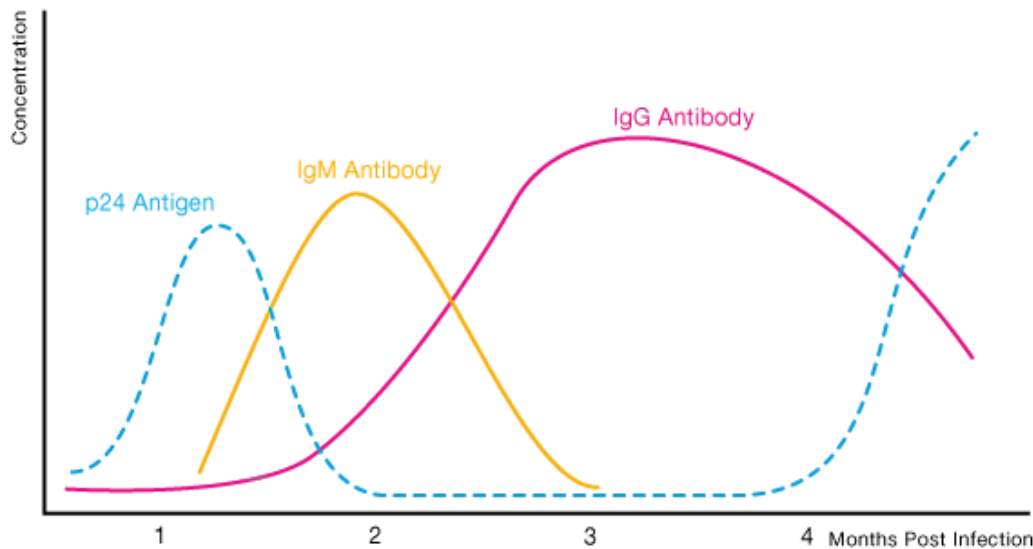
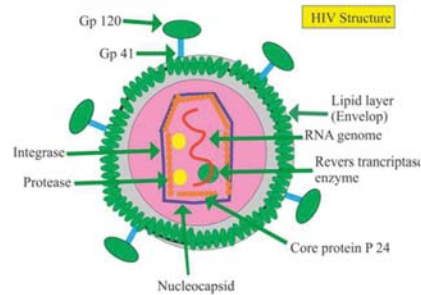

Hepatitt C

- **Primær undersøkelse:** Ved reaktivt (ikke negativt) resultat for anti-HCV undersøkes prøven med HCV PCR.
- **Supplerende tester:** Ved negativt/inkonklusivt resultat av HCV PCR undersøkelse utføres alternativ anti-HCV test eller HCV immunblot (RIBA). Kan si noe om ELISA-testen er reell positiv eller ikke
- Kontrollprøve tas etter 4-6 uker for ny undersøkelse av anti-HCV

HIV

- **Primær undersøkelse:** Utføres med en kombinert HIV antigen/antistofftest.
- **Supplerende tester:** Første supplerende test er HIV antistoffkonfirmasjonstest (for eksempel HIV Western Blot eller konfirmerende antistofftest basert på rekombinante antigener). Dersom denne blir negativ eller inkonklusiv, kan det være aktuelt med HIV antigenstest og/eller be om en ny prøve til HIV provirus PCR.
- Det skal alltid tas en ny prøve innen 3-4 uker til ny HIV antigen/antistofftest (samt hensiktsmessig utvidet testing).

Malaria

- IgG, IgA og IgM antistoffer mot *Plasmodium falciparum*, *Plasmodium vivax*, *Plasmodium ovale* og *Plasmodium malariae*.
- Ved reaktivt analyseresultat vil lege vurdere oppfølgingsprøve, eventuelt videresending til Folkhälsomyndigheten, Sverige.

Risikosituasjon	Karantene	Kommentar
Person som er født eller har hatt et opphold (uansett varighet) i malariaendemisk område. OBS! Opphold før fylte 5 år (se under)	12 måneder karantene etter hjemkomst (forutsatt symptomfrihet under og 6 mnd. etter opphold).	4 mnd. karantene etter hjemkomst og negativ test på malaria. Forutsatt symptomfrihet under og 4 mnd. etter opphold.
Opphold i malariaendemisk område før fylte 5 år: Ved senere opphold i malariaområde må giver testes ved hver blodgivning inntil det er gått 3 år siden siste opphold.	3 år karantene etter hjemkomst hvis ikke malariatest utføres ved hver blodgivning, forutsatt symptomfri.	4 mnd. karantene etter hjemkomst og negativ test på malaria. Deretter malariatest ved hver blodgivning i 3 år. Forutsatt symptomfri.
Ved febersykdom uten kjent årsak under eller innen 6 mnd. etter opphold i malariaendemisk område.	4 mnd. karantene etter endt behandling/symptomfrihet og negativ malariatest.	Giver kan godkjennes dersom det tas malariatest som er negativ.

Syfilis

- **Primær undersøkelse:** Det skal utføres med en Treponema-spesifikk test (T. pallidum totalantistoff).
- **Supplerende tester:** Aktuelle tester er TPHA/TPPA og T. pallidum IgM (alle spesifikke for Treponema) og Reagintest (Non-treponemal test, og mål for sykdomsaktivitet).

HTLV I og II

- HTLV-1/2 antistoff :Ikke negative prøveresultater vil analysert med HTLV-1/2 antistoff supplerende test (EIA).

T Cruzi

- Antistoff i serum med indirekt immunfluorescens-test (IF) og ELISA.
(Folkhälsomyndigheten, Sverige)

Vurdering av resultater

- ❖ **Uspesifikt prøveresultat:** Negativt resultat i alternative og supplerende tester. Reaktiviteten i primærundersøkelsen vurderes som uspesifikk, basert på en samlet vurdering av primærttester og supplerende undersøkelser i både første prøve og evt oppfølgingsprøver. Tidligere eller aktuell infeksjon anses utelukket.
 - Blodgiver kan gi blod etter tre måneder forutsatt at primærundersøkelsen som utføres da gir negativt resultat.
 - Dersom primærundersøkelsen igjen gir uspesifikt prøveresultat, utelukkes vedkommende som giver i minimum 1 år.
- ❖ **Positivt eller inkonklusivt prøveresultat:** Ved positivt eller inkonklusivt prøveresultat basert på en samlet vurdering av primærttester og supplerende undersøkelser i både første prøve ev. oppfølgingsprøver, utelukkes givener permanent.
 - Avhengig av endelig konklusjon utbes ny prøve og videre henvisning for oppfølging.

Positive smittetester hos nyregistrerte givere

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
Antall nye givere	19 032	19 031	20 814	15 713	15 593	16 589	17 940	23 652	14 136	13 916	12 191	14 939
Sikre pos anti-HIV	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0
Sikre pos HBsAg	2	4	1	0	7	5	5	10	2	5	4	4
Sikre pos anti-HBc	33	60	40	30	32	44	40	41	36	36	37	31
Sikre pos anti-HCV	2	6	3	4	7	9	6	11	5	13	3	5
Sikre pos anti-HTLV					2	0	0	0	0	0	0	0
Sikre pos lues	1	3	2	2	0	0	6	2	1	2	4	4
Sikre pos HCV-PCR					0	0	0	0	0	2	1	0

Thanh H, Østgård TMJ. Blodtransfusjonstjenesten i Norge. Statistikk for 2017. ISSN 1502-7775.

Positive smittetester hos etablerte givere

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2016
Sum tappinger totalt	193720	200888	202635	204065	208383	213031	217425	219661	219815	217425	215278	213629
Sikre pos anti-HIV	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
Sikre pos HBsAg	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	2
Sikre pos anti-HBc	0	2	1	0	4	3	6	2	2	2	2	1
Sikre pos anti-HCV	1	0	1	0	1	2	0	0	0	1	0	2
Sikre pos anti-HTLV			0	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Sikre pos lues	1	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
Sikre pos HCV-PCR	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0

Thanh H, Østgård TMJ. Blodtransfusjonstjenesten i Norge. Statistikk for 2017. ISSN 1502-7775.

Falskt positive smittetester

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Falsk pos anti-HIV	56	62	66	46	49	72	57	78
Falsk pos HBsAg	65	53	57	65	83	138	70	67
Falsk pos Anti HBc*	69	57	61	133	81	124	89	103
Falsk pos Anti-HCV	140	146	124	190	138	298	230	310
Falsk pos Lues*	65	30	38	41	37	41	31	18
Sum	395	348	346	475	388	673	477	576

Thanh H, Østgård TMJ. Blodtransfusjonstjenesten i Norge. Statistikk for 2017. ISSN 1502-7775.

Prevalens og Insidens kalkulert per 100 000 givere (2011)

	HIV 1 / 2 Prevalens første gang givere	HIV 1 / 2 Insidens etablerte givere	HBV Prevalens første gang givere	HBV Insidens etablerte givere	HCV Prevalens første gang givere	HCV Insidens etablerte givere
Norge	0,00	0,00	27,87	0,00	33,34	0,00
Danmark	0,00	0,45	15,60	1,34	15,60	0,00
Sverige		0,00		0,25		0,74
UK	5,09	0,95	37,95	0,47	37,49	0,39
Nederland	2,84	0,00	34,12	1,64	19,91	0,00
Tyskland	7,37	2,46	116,30	0,83	61,93	1,47
Frankrike	4,38	1,45	70,30	0,51	33,92	1,16
Spania	26,19	8,76	167,89	2,79	98,76	2,19
Hellas	54,30	6,36	1373,68	64,57	1201,75	55,66

Jansen MP et al, EDQM (*European Directorate for the Quality of medicines and HealthCare*), 2012

Oppfølging av blodgivere ved positive testresultater

- Det skal foreligge skriftlig prosedyre for oppfølging av utslag i smittetester.
- Giveren orienteres om resultatet og videre oppfølging. Lege bør innkalle giveren til samtale snarest mulig for å informere giveren om funn. Informasjon om sanne positive tester bør gis ansikt til ansikt og kun i unntaks tilfeller pr telefon.
- Blodgiveren henvises evt til infeksjonsmedisinsk avdeling som overtar ansvar for behandling og videre oppfølging av giveren. Det skal presiseres i henvisningen om melding til Folkehelse MSIS /kommunelege er sendt eller ikke.
- Dersom blodbanken står som rekviert av analyser som konkluderer med tilstedeværelse av meldepliktig sykdom, skal blodbanken melde tilfellet. (<https://www.fhi.no/sv/melding-og-varsling/>)
- Ved inkonklusive prøveresultater kan blodgiver informeres per brev eller ved legesamtale. Dersom man velger å sende brev, må blodgiveren få beskjed om muligheten for å kontakte blodbanken ved behov.
- Ved positivt eller inkonklusivt prøveresultat basert på en samlet vurdering av primærttester og supplerende undersøkelser i både første prøve ev. oppfølgingsprøver, utelukkes giveren permanent.

Oppfølging - Blodmottakere

- Dersom en giver har serokonvertert, må pasientansvarlig lege for pasienter som har fått blodkomponenter fra giveren de siste 12 måneder før serokonversjonen informeres, slik at adekvat oppfølging av pasientene blir mulig.
- Dersom serokonversjonstidspunktet er ukjent, som for eksempel ved funn av positiv anti-HBc når dette testes for på nytt etter lengre tids fravær som blodgiver, skal pasientansvarlig lege til alle pasienter som har mottatt blodkomponenter fra aktuell giver i det tidsrom giveren kan ha vært smitteførende, informeres, slik at adekvat oppfølging av pasientene blir mulig.
- Melding til hemovigilans

Oppfølging - Firma

- Inkonklusive /positive testresultater i primærscreening og ved retesting: meldes til det firma som kjøper norsk plasma i henhold til de spesifikasjoner som er angitt i den aktuelle kontrakt. Det blir opp til firmaet å avgjøre mulige konsekvenser av meldingene.
- Utslag i tester utført av det firma som kjøper norsk plasma skal følges opp på samme måte som for utslag i tester utført i forbindelse med cellulære komponenter.

Emerging pathogens

Patogener som er nye/svært uvanlige i Norge, eller der det kan være risiko for betydelig økning, enten det er relatert til utbrudd eller ikke

Patogen/sykdom	Forekomst	Evt. forventet endret epidemiologi i Norge	Screening test tilgjengelig?	Alvorlighet/konsekvens av smitte
Babesia	30 tilfeller i Europa siste 40 år. Ett i Norge (2007)	Økende ??	Nei.	Sykdomsbilde ligner malaria
Babesiose		Overføres med flått.		splenektomerte – høy dødelighet
Trypanosoma cruzi Chagas sykdom	Endemisk i Latin-Amerika, økende i USA, Spania	Neppe	Ja	Alvorlig sykdom/lang inkubasjonstid. Immunsvekkede økt risiko
Coxiella burnetii	Vanlig i Europa, utbrudd.	Usikkert. Sykdommen er ikke rapportert hos dyr i Norge	Ja	Dødelighet <10%, kan behandles
Q-feber	Ca 1/år i Norge			
Prioner	«Neglisjerbar risiko» i Norge, ingen påvist, men 2-5 tilf/år av CJD, alle personer >50år	Nei	Nei	Dødelig, ukjent inkubasjonstid
vCJD og sporadisk CJD		Karantenebestemmelser (UK)		
Chikungunya-virus	Afrika, Sør- og Sørøst-Asia, Middelhavsland	Usikkert. Vil være knyttet til forekomst i områder med mange norske reisende	Ja	Feber, hodepine, ledd- og muskelsmerter, noen får mer alvorlig organaffeksjon og/et kronisk sykdom. Ingen spesifikk behandling
Chikungunyafeber				
Dengue-virus	Endemisk i tropene, økende utbredelse, utbrudd.	Usikkert. Vil være knyttet til forekomst i områder med mange norske reisende	Ja	Influensalignende, sykdom. 5-10% får dengue hemorrhagisk feber (DHF), som har opptil 30% dødelighet
Denguefeber / DHF	20-30/år i Norge?			
Vestnilfebevirus (West Nile Virus, WNV)	Spredte seg raskt i USA fra 1999, fins i Sør- og Øst-Europa. Ingen kjente tilfeller i Norge	Usikkert, vil trolig være knyttet til forekomst i områder med mange norske reisende. Det norske klimaet er ugunstig for Culex-myggen som er vektor.	Ja	80% asymptomatisk, <1% alvorlig neurologisk sykdom
Vestnilfeber		Karantenebestemmelser (USA, Canada)		
Zika virus	Latin-Amerika, Sør-øst Asia	Usikkert	ja	Fosterskader hos spedbarn født til noen infiserte gravide, inkludert mikrocefali, og hjerneskade.
Keystone virus	Florida, karibian	Nei?	?	Encefalitt
NNV	?	?	?	?

Rapport om utredning av PRT (2013), A Husebekk, E Berg, A Waage, T Apelseth, P Akselsen, L Brinch, F Ezligini, A Llohn, Ø Flesland

Reaktiv mot Proaktiv strategi?

Reaktiv strategi

Det nåværende transfusjonssikkerhetsparadigmet. Fremveksten, identifikasjon av patogen før man responderer. Tidsintervallet mellom anerkjennelse av risikoen for en smittsom sykdom og implementering av screeningtester ved blodgiving, kan variere. Det tok 30 år for hepatitt B, 15 år for hepatitt C og 4 år for hiv.

Proaktiv strategi

Patogenreduksjonsteknologi

NNV

